

Rəşid FAXRALI

Dağların yallısı

Esse

"Ədəbiyyat qəzeti"nin 28 may 2016-cı il tarixli sayında Sona Vəliyevanın "Yallı" şerini bu ovqatla oxudum...

Yazla yayın yolayrıcında göyün səbri daralıb - qaşı çatılıb, üzü qaralıb göyün...

Buludlar çaxnaşır...

Lələtəpədən əsən yellər dağların daş sinəsinə sarılır. Bu ülfətdən bir boy da dikələn yaxın-uzaq dağlar gözücu göy üzünə baxır, mən - dağlara. Sözlə çəkilən mənzərənin eynini görürəm: Dağlar yallı gedir!..

Dağlara sarı daş atanlar da, daş ata-ata baş qatanlar da, dağları dağ görkəmində yaşadanlar da bu yallını gözlərinə köçürməkdədi. Kimi vahimədən, kimi sevgidən...

Dağlar qol-qola tutub yallı gedir...

Göy guruldayır...

Şimşək çaxır...

Şıdırğı yağış yağır...

Dağların dağ əllərini yağış döysə də, qol qoldan üzülmür, göz yoldan. Zamanında dağın dağ əllərini sıxanların, dağın dağlığına sığınıb bu qüruru taleyinə yığanların gəlişini gözləyənlərin yallısıdı bu yallı...

Yağışı ovcuna yığanların yallısıdı, mələklərin göz yaşı bilib sıxdıqca sıxanların yallısıdı, "məhrəm əllərin, dost əllərin", "min illərin oxşamalarının, laylalarının", "Yallı"sı duaya dönənlərin", Allahın xoş günündə göylərdən enənlərin yallısıdı, dünyanın dilinə düyün düşən çağlarda tuti diliylə didənlərin yallısıdı, "oyanan yaddaşın yallısıdı", məmləkət boyu dağ görkəmli hər daşın yallısıdı, şərə daş atanların yallısıdı, min illərin tarixini bir "Yallı"da yaşadanların yallısıdı, ... Cavanşirlərin, Qazi Bürhanəddinlərin, Xətəilərin, Cavadların, Yusiflərin, Vəzirlərin, Mübarizlərin, ... yallısıdı. Uğurunu Lələtəpəyə salanların yallısıdı, dərddin ətəyində gözləri dolanların yallısıdı, dərddi solanların yallısıdı, ... son kəlməsi "Vətən!" olanların yallısıdı...

Bu yallı yerlərin bəşəri uğurlamasıdı,

Dağlar qol-qola tutub yallı gedir...

Bu yallıya Dəlidağ da qoşulacaq, Ərgünəş də. Cıdır düzünəcən uzanacaq bu yallı...

İsa bulağı aşıb-daşacaq. Ağac torpağa, budaq ağaca, yarpaq budağa, külək yarpağa pıçıldayacaq: Dağlar yallı gedir!

Seyidin, Cabbarın, Xanın, ... zənguləsi yallının ritmiylə qoşalaşacaq. Şuşanın dağlarını dumansız görüncə ustadın qaytarmaları göyü yerə ələyəcək, yeri göyə dikəldəcək, göyü yerə, yeri göyə bənd eləyəcək-eləyəcək dərddi dərddə kürmələyəcək...

Dağlar qol-qola tutub yallı gedir...

Çaxan şimşək deyil, dağların göy üzünə çəkilmiş qəzəbidi - qınından sıyrılıb...

Yağan yağış günnü yağışdı...

Bu "Yallı" həqiqətən Tanrı duasıdı, bu "Yallı" həqiqətən sərhəd qalasıdı...

Bu "Yallı" bizi dərddən alasıdı, Sona xanım, dərddən alasıdı! Nicat, qurtuluş yallısıdı!..

"Yallı"nı belə oxudum, belə dərk elədim, belə yaşadım...

Bu "Yallı"nı Cıdır düzündə Bayrağımızın kölgəsində də oxuyacağım! Həm də yaxın vaxtlarda!..